

Research Article

THE EFFECT OF USING SQP2RS STRATEGY TOGETHER WITH QAR STRATEGY
INTO ENHANCE READING LITERACY IN GRADE 11 STUDENTS

ผลการใช้กลยุทธ์ SQP2RS ร่วมกับกลยุทธ์ QAR ในการเสริมสร้างความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

Received: March 5, 2026

Revised: April 29, 2026

Accepted: May 6, 2026

Anucha Khumkajorn^{1*} and Suppawan Satjapiboon²

อนุชา ขำกะจร^{1*} และศุภวรรณ สัจจพิบูล²

^{1,2}Faculty of Education, Srinakharinwirot University

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*Corresponding Author, E-mail: anu_nook@hotmail.com

Abstract

This research aimed: (1) to compare students' reading literacy ability between the pre-test and post-test, and (2) to compare the post-test reading literacy ability of students in the experimental group and the control group. The sample consisted of 64 Grade 11 students from Nakhaprasit School, Nakhon Pathom Province, in the 2025 academic year. The samples were selected using cluster random sampling from two classrooms and divided into an experimental group (32 students) and a control group (32 students). The research instruments were: (1) lesson plans based on the SQP2RS strategy together with the QAR strategy, (2) conventional lesson plans, and (3) a reading literacy achievement test. The results of the study revealed that: (1) the post-test scores of the experimental group were higher than their pre-test scores at a .05 level of significance, and (2) the post-test reading literacy achievement of the experimental group was significantly higher than that of the control group at a .05 level of significance.

Keywords: SQP2RS Strategy, QAR Strategy, SQP2RS together with QAR Strategy, Reading Literacy

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนของความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียน และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบหลังเรียนของความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนาครประสิทธิ์ จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2568 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 64 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบคลัสเตอร์ (Cluster Random Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 32 คน และกลุ่มควบคุม 32 คน เครื่องมือที่ใช้มีดังนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR 2) แผนการสอนแบบปกติ 3) แบบทดสอบวัดความรู้ ปรากฏผลวิจัยดังนี้ 1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีนัยสำคัญที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 และ 2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มควบคุม มีนัยสำคัญที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05

คำสำคัญ: กลวิธี SQP2RS กลวิธี QAR การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR ความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน

บทนำ (Introduction)

การทดสอบระดับชาติในการอ่านอย่างผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากลเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (PISA) จะเห็นได้ว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนตั้งแต่การประเมิน PISA 2000 จนถึง PISA 2022 ของเด็กนักเรียนไทยมีสมรรถนะการอ่านลดลงอย่างต่อเนื่องและมีนัยสำคัญ ใน PISA 2000 นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านอยู่ที่ 431 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยลดลงเรื่อย ๆ แม้ว่าใน PISA 2012 จะมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 441 คะแนน ถือว่าเป็นคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านสูงสุดที่นักเรียนไทยเคยทำได้ แต่ในการประเมิน 2 ครั้งถัดมากลับมีคะแนนเฉลี่ยลดต่ำลงเช่นเดิม โดยใน PISA 2022 พบว่า เด็กนักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ย ด้านการอ่าน 379 คะแนน ต่ำกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยของ OECD (476 คะแนน) เมื่อพิจารณาความแตกต่างของผลการประเมินระหว่างนักเรียนกลุ่มสูง (มีคะแนนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 90) กับนักเรียนกลุ่มต่ำ (มีคะแนนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 10) ระหว่าง PISA 2022 และ PISA 2018 พบว่า ความแตกต่างของคะแนนด้านการอ่านของนักเรียนไม่มีการเปลี่ยนแปลง จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมการประเมิน PISA ด้านการอ่านของประเทศไทยในช่วง 22 ปีที่ผ่านมา นักเรียนไทยมีแนวโน้มของผลการประเมินด้านการอ่านลดลง ความถดถอยของคะแนนเฉลี่ยจากการประเมิน PISA เช่นนี้บ่งชี้ว่า ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาในการพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะเพื่อให้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างทัดเทียม ดังนั้นความพยายามในการยกระดับคุณภาพการศึกษาจึงยังคงเป็นภารกิจสำคัญที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันดำเนินการต่อไป (The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2025) นักเรียนไทยมีผลประเมินด้านการอ่านที่ค่อนข้างต่ำมาโดยตลอดนับตั้งแต่ที่ประเทศไทยเข้าร่วมการประเมินใน PISA 2000 เป็นต้นมา ซึ่งลดลงอย่างเห็นได้ชัดใน PISA 2018 และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องใน PISA 2022 โดยประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่าน 379 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศสมาชิก OECD (476 คะแนน) อยู่ 97 คะแนน ทั้งนี้ ประเทศไทยมีผลการประเมินด้านการอ่านอยู่ในกลุ่มเดียวกับซาอุดีอาระเบีย ไชปรัส มอนโกเลีย กัวเตมาลา จอเจีย และปารากวัย ซึ่งพบว่า นักเรียนไทยมีผลการประเมินด้านการอ่านต่ำที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการส่งเสริมสมรรถนะด้านการอ่านให้กับนักเรียนยังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญของประเทศไทย (The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2025) เนื่องจากความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) มีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะกุญแจสู่ความสำเร็จ สำหรับการใช้ชีวิตในโลกยุคข้อมูลข่าวสาร โดยไม่ใช่เพียงแค่การอ่านออกเขียนได้ แต่เป็นทักษะที่ช่วยให้บุคคลสามารถใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ผ่านกระบวนการทำความเข้าใจ วิเคราะห์ และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ การลดลงของคะแนน

PISA นี้สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนไทยขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการประเมินค่า จึงจำเป็นต้องมีนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาช่วยพัฒนาและยกระดับเรื่องดังกล่าวให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ

ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของระดับความสามารถทางการอ่านของนักเรียนไทย เมื่อเทียบกับนักเรียนต่างประเทศ และแม้สถิติการอ่านของประชากรไทยจะมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่เมื่อพิจารณาในเชิงลึกกลับพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการอ่านเพื่อความบันเทิงหรือสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งขาดลักษณะของการอ่านเชิงวิเคราะห์จากตำราหรือบทความเชิงวิชาการที่ส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ขั้นสูง สถานการณ์การอ่านที่กล่าวไว้ข้างต้นย่อมมีผลเชื่อมโยงกับสมรรถนะในการอ่านของเด็กและเยาวชนไทย และอาจส่งผลกระทบยาวต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

จากข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเกิดความตระหนักและสนใจที่จะเสริมสร้างสมรรถนะความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน โดยมุ่งเน้นไปที่ความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) เนื่องจากสมรรถนะดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน อีกทั้งมีการประเมินในระดับชาติและให้ผลเชิงประจักษ์ ดังข้อมูลที่ได้อธิบายไว้แล้วในตอนต้นว่าประเทศไทยมีคะแนน PISA เป็นอย่างไร รวมถึงเป็นการขับเคลื่อนให้ระบบการศึกษาไทยบรรลุเป้าหมายโลกด้านคุณภาพการศึกษาตามเป้าประสงค์ 4.1 มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา สนับสนุนประเทศต่าง ๆ ที่ยังมีสัดส่วนของเยาวชนจำนวนมากมีความสำเร็จต่ำในการประเมิน PISA 2018 ให้จัดการระบบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาครอบคลุมประชากรได้มากขึ้น และปรับปรุงคุณภาพการเรียนและการสอนในโรงเรียนให้มีสัดส่วนของนักเรียนที่มีความสามารถระดับพื้นฐานต่ำสุดมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยยังเป็นประเทศที่นับว่าอยู่ในกลุ่มที่ยังห่างไกลจากเป้าประสงค์ดังกล่าว (The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2021) ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้า สืบค้นข้อมูล ที่จะนำมาใช้ในการเสริมสร้างความฉลาดรู้เรื่องการอ่านให้มีมิติครอบคลุมทั้งความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และความสามารถในการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิต โดย PISA (Program for International Student Assessment) ได้กำหนดนิยามเกี่ยวกับความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน ว่าหมายถึง ความรู้และทักษะที่จะเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ตีความ หรือแปลความหมายของข้อความที่อ่าน และประเมินคิดวิเคราะห์ย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่าต้องการส่งสารสาระอะไรให้ผู้อ่าน (OECD, 2009, 2014, 2016) ด้าน Progress in International Reading Literacy Study หรือ PIRLS ได้กล่าวว่า ความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน คือ ความสามารถในการเข้าใจและนำเสนอสิ่งที่เข้าใจในรูปแบบการเขียนให้สอดคล้องตามความต้องการของสังคม มีคุณค่าสำหรับผู้อ่าน ตลอดจนนำเสนอข้อมูลจากสิ่งที่อ่านในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้มีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียน สร้างความสุขความเพลิดเพลินในชีวิตประจำวัน (Mullis and Martin, 2015) สอดคล้องกับคำนิยามของ Office of the Royal Society (2019) ได้กำหนดนิยามของคำว่า Reading Literacy ไว้ว่า ความฉลาดรู้การอ่าน หมายถึง ความรู้และทักษะที่จะเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ทั้งจากการอ่านในใจและการอ่านออกเสียง ตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่ได้อ่าน ประเมิน วิเคราะห์ย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านได้ว่าต้องการส่งสารอะไรให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้และสะท้อนออกมาเป็นความคิดเห็นของตนเอง มีความรักและความผูกพันต่อการอ่าน เพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพ ความบันเทิง และการมีส่วนร่วมในสังคม จากคำนิยามและความหมายของความฉลาดรู้เรื่องการอ่านทำให้เราทราบว่าสมรรถนะดังกล่าวมีความสำคัญทั้งในระดับพื้นฐานคือความเข้าใจในการอ่านตลอดจนระดับที่สูงขึ้นคือการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ชีวิตประจำวัน เด็กและเยาวชนจึงควรมีความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ สมรรถนะการอ่านของ PISA ไม่ใช่แค่การอ่านเนื้อหา แต่คือ การเข้าถึงบูรณาการ สะท้อน ประเมิน ซึ่งนักเรียนไทยอาจขาดการฝึกฝนด้วยกลวิธี (Strategies) ในการทำสิ่งเหล่านี้ การแก้ปัญหาได้ไม่ใช่แค่การอ่านให้มากขึ้น แต่ต้องสอนกลวิธีการอ่านและการวิเคราะห์ที่เป็นระบบเพื่อให้นักเรียนไทยมีความฉลาดรู้เรื่องการอ่านที่ดีขึ้น

ผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรูปแบบ กลวิธี กลยุทธ์ วิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการเสริมสร้างความฉลาดรู้ เรื่องการอ่าน จนพบว่ากลวิธี SQP2RS เป็นกลวิธีที่เหมาะสมต่อการนำมาเสริมสร้างสมรรถนะความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน โดย Echevarria, Vogt and Short (2010) ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษามหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย กล่าวว่า กลวิธี SQP2RS สามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้อ่านที่มีความเชี่ยวชาญและมีการคิดที่มีประสิทธิภาพ สามารถตั้งคำถาม หาคำตอบ ตรวจสอบ และสรุปความเข้าใจในเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจจากการอ่านวรรณกรรมแล้วนำมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของตนเองเพื่อคาดคะเนคำตอบและตอบคำถาม นอกจากนี้ ยังส่งเสริมความสัมพันธ์ในชั้นเรียนโดยให้นักเรียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ในวรรณกรรมได้อย่างอิสระในทุกขั้นตอน ซึ่งที่ผ่านมาได้มีนักวิจัย หลายท่านนำกลวิธีดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินการวิจัยจนประสบความสำเร็จ ยกตัวอย่างเช่น Narongthip (2013) ได้ทำการศึกษา ผลของการจัดกิจกรรมการอ่านภาษาไทย โดยใช้กลวิธี SQP2RS ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและตอบสนองต่อวรรณกรรมของนักเรียน Chanraninprom (2018) ใช้กลวิธี SQP2RS ร่วมกับแผนผังความคิดในการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน Kalapong (2019) ได้ทำการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน จากตัวอย่างงานวิจัยข้างต้นพบว่า กลวิธี SQP2RS เป็นกลวิธีที่เหมาะสมต่อการดำเนินการวิจัยด้านการอ่านและเป็นกลวิธีที่สอดคล้องต่อการนำมาใช้ในการดำเนินการวิจัยเสริมสร้างสมรรถนะความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของเด็กและเยาวชน อย่างไรก็ตาม ภายใต้อารมณ์ของกลวิธี SQP2RS ไม่ได้มีการกำหนดแนวทางของการตั้งคำถามไว้ในขั้นที่ 2 Q (Question) และขั้นที่ 5 R (Respond) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้อ่านจะต้องมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ดังนั้น เพื่อให้ผู้อ่านสามารถตั้งคำถามได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลต่อการเสริมสร้างความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหาวิธีที่จะช่วยให้นักเรียนมีวิธีการตั้งคำถามได้อย่างถูกต้องอีกหนึ่งกลวิธี คือ กลวิธี QAR (QAR Strategy)

กลวิธี QAR (QAR Strategy) หรือที่เรียกว่า กลวิธีความสัมพันธ์ระหว่างคำถามและคำตอบ ซึ่ง Panya and Chusanachoti (2023) กล่าวว่า กลวิธี QAR เป็นกลวิธีในการอ่านที่แสดงให้ผู้อ่านเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำถามและคำตอบ อันจะนำไปสู่การทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลวิธีดังกล่าวมีนักวิจัยหลายท่านนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัยจนประสบความสำเร็จ ยกตัวอย่างเช่น Insook (2017) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยบูรณาการแนวคิดการอ่านแบบชี้แนะกับกลวิธี QAR เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน Ragsakambhira (2017) พัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธี QAR สำหรับนักเรียน Panya and Chusanachoti (2023) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนแสวงหาความรู้บนเว็บร่วมกับกลวิธี QAR เพื่อเสริมสร้างการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียน และ Natthiko (Sampao) (2021) ใช้กลวิธี QAR เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและทัศนคติของนักเรียน จากตัวอย่างงานวิจัยข้างต้นพบว่ากลวิธี QAR เป็นกลวิธีที่เหมาะสมต่อการดำเนินการวิจัยด้านการอ่านทั้งในลักษณะตัวแปรอิสระเดี่ยว ตัวแปรอิสระร่วม และเป็นกลวิธีที่สอดคล้องต่อการนำมาใช้ในการดำเนินการวิจัยเสริมสร้างสมรรถนะความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของเด็กและเยาวชนร่วมกับกลวิธี SQP2RS ซึ่งการนำกลวิธี QAR เข้ามาเสริมในขั้นตอนของการตั้งคำถามของกลวิธี SQP2RS จะช่วยเปลี่ยนการอ่านจากการหาข้อมูลพื้นฐาน ไปสู่การคิดวิเคราะห์และประเมินค่า ตามกรอบสมรรถนะของ PISA ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาหาวิธี SQP2RS และกลวิธี QAR มาเป็นกลวิธีในการดำเนินการวิจัยร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยมีความสามารถด้านการอ่านดีขึ้นจนสามารถบรรลุเป้าประสงค์ของการมุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา รวมถึงเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ (Objectives)

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)

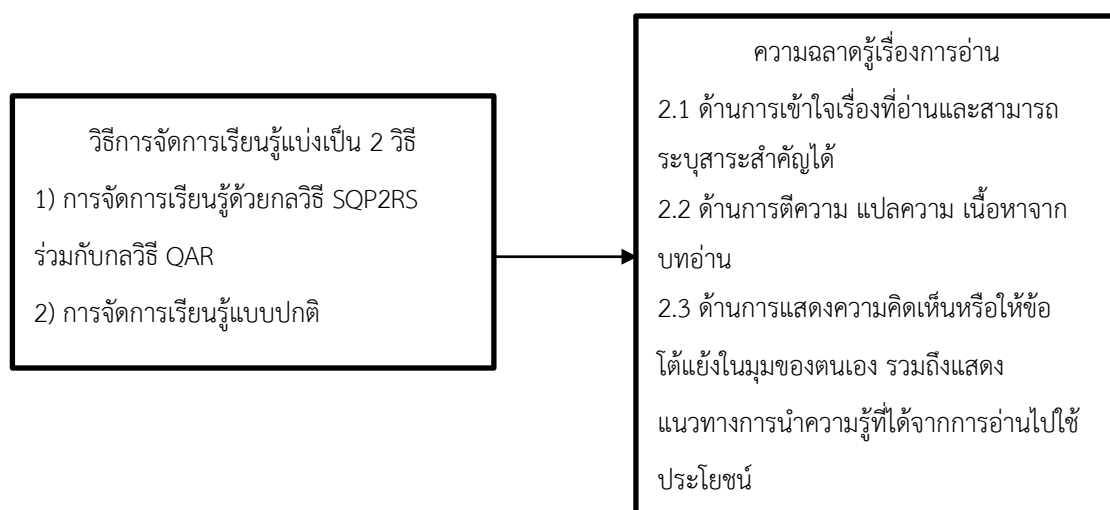
1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR มีความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR มีความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

Figure 1

Conceptual Framework

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนาครประสิทธิ์ จังหวัดนครปฐม จำนวน 8 ห้องเรียน เป็นจำนวนนักเรียน 288 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนาครประสิทธิ์ จังหวัดนครปฐม จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 64 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แล้วจับสลากแบ่งเป็น

กลุ่มทดลอง จำนวนนักเรียน 32 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR และกลุ่มควบคุม จำนวนนักเรียน 32 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้พิจารณาจากตัวชี้วัดและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานอื่น ๆ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมถึงเนื้อหาอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ มีแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่เชื่อถือได้ โดยคัดเลือกเนื้อหาตามความสนใจ ทันสมัย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และมีประเภทของบทอ่านที่ใช้ในการอ่านเพื่อความฉลาดรู้เรื่องการอ่านอย่างหลากหลาย ได้แก่ บทความ โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ และข่าว

3. ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ใช้เวลาทดลอง 10 คาบ คาบละ 50 นาที โดยแบ่งเป็นการปฐมนิเทศทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 1 คาบ ชั้นการสอน 10 คาบ และทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 13 คาบ ดังนี้

Tabel 1

The duration of the experiment

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ที่	เรื่อง	เวลา (คาบ)
1	การทดสอบก่อนเรียน	1
2	การปฐมนิเทศ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR (กลุ่มทดลอง)	1
3	การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR (เนื้อหาบทอ่านประเภทบทความ)	4
4	การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR (เนื้อหาบทอ่านประเภทโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์)	3
5	การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR (เนื้อหาบทอ่านประเภทข่าว)	3
6	การทดสอบหลังเรียน	1
รวม		13

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ 2 ชุด ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ชุดละ 10 แผน ซึ่งผ่านการพิจารณาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.04$) และผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.05$)

4.2 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน เป็นแบบทดสอบประเภทปรนัยและอัตนัย รวมทั้งสิ้น 25 ข้อ สำหรับการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกัน ซึ่งผ่านการพิจารณาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และปรับแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว

5. วิธีดำเนินการทดลอง

5.1 ทำการทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน โดยเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันจำนวน 25 ข้อ ใช้เวลา 50 นาที จากนั้นนำผลคะแนนที่ได้มาบันทึกเป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน

5.2 ดำเนินการสอนกลุ่มทดลองด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 10 แผน โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองใช้เวลา 10 คาบเรียน และดำเนินการสอนกลุ่มควบคุมด้วยแผนจัดการเรียนรู้แบบปกติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 10 แผน ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยใช้เวลา 10 คาบเรียน เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

5.3 เมื่อสิ้นสุดกระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้วให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน โดยเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันจำนวน 25 ข้อ ใช้เวลา 50 นาที จากนั้นนำผลคะแนนที่ได้มาบันทึกเป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน

5.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและนำเสนอข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ในครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

6.1 เปรียบเทียบความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR โดยใช้สถิติ t-test for Dependent Samples

6.2 เปรียบเทียบความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้การทดสอบค่า โดยใช้สถิติ t-test for Independent Samples

ผลการวิจัย (Results)

1. เปรียบเทียบความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR โดยผู้วิจัยได้ทดสอบความสามารถของกลุ่มตัวอย่าง 2 ระยะ ได้แก่ ก่อนเรียน และหลังเรียน รวมถึงทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง

Table 2

The mean and standard deviation of reading intelligence categorized by group type and measurement
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความฉลาดรู้เรื่องการอ่านจำแนกตามประเภทของกลุ่มและการวัด

ตัวแปรตาม	กลุ่มทดลอง (n = 32)				กลุ่มควบคุม (n = 32)			
	ทดสอบก่อนเรียน		ทดสอบหลังเรียน		ทดสอบก่อนเรียน		ทดสอบหลังเรียน	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ความฉลาดรู้ เรื่องการอ่าน	15.81	2.07	16.81	2.37	14.12	3.11	14.78	3.00

จาก Table 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความฉลาดรู้ เรื่องการอ่านของกลุ่มทดลองก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ ($\bar{X}$ = 15.81, SD = 2.07) และ ($\bar{X}$ = 16.81, SD = 2.37) ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยของความฉลาดรู้เรื่องการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียน ($\bar{X}$ = 14.12, SD = 3.11) และ ($\bar{X}$ = 14.78, SD = 3.00)

Table 3

Compare the reading literacy abilities of a control group of students

เปรียบเทียบความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	กลุ่ม ตัวอย่าง	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	ทดลอง	32	25	15.81	2.07	3.182	.003*
หลังเรียน	ทดลอง	32	25	16.81	2.37		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จาก Table 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 15.81, SD = 2.07) และหลังเรียน ($\bar{X}$ = 16.81, SD = 2.37) และจากการตรวจสอบการแจกแจง (Normality test) โดยใช้สถิติ Shapiro-Wilk พบว่าเป็นการแจกแจงเป็นปกติ ค่า p-value คะแนนทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มทดลองเท่ากับ .728 และคะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลองเท่ากับ .667

เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่ามีค่า t = 3.182 แสดงให้เห็นว่าความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง

Table 4

Comparing the reading literacy abilities of students in the experimental and control groups

เปรียบเทียบความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การทดสอบ	กลุ่ม ตัวอย่าง	n	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	SD	t	p
หลังเรียน	ทดลอง	32	25	16.81	2.37	3.001	.004*
	ควบคุม	32	25	14.78	3.00		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จาก Table 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR (กลุ่มทดลอง) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 16.81, SD = 2.37) ส่วนความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ (กลุ่มควบคุม) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 14.78, SD = 3.00) มีค่า t = 3.001 และจากการตรวจสอบการแจกแจง (Normality test) โดยใช้สถิติ Shapiro-Wilk พบว่าเป็นการแจกแจงเป็นปกติ ค่า p-value คะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลองเท่ากับ .603 คะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มควบคุมเท่ากับ .667 แสดงให้เห็นว่าความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่อง

การอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR สูงกว่าหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล (Discussions)

จากผลการใช้กลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR ในการเสริมสร้างความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR ซึ่งกลวิธี SQP2RS ช่วยเสริมสร้างความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยนักเรียนจะได้เรียนรู้กลวิธีในการอ่านที่เป็นขั้นตอน และเมื่อต้องอ่านเรื่องใดหรือเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ก็จะสามารถศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบได้ ผ่านขั้นตอนการอ่านทั้ง 6 ขั้น เริ่มจากขั้น S (Survey) นักเรียนจะต้องสำรวจเนื้อเรื่องแบบคร่าว ๆ เพื่อสังเกตชื่อเรื่อง คำสำคัญ หรือรูปภาพประกอบที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่าน ขั้น Q (Question) ครูและนักเรียนจะร่วมกันตั้งคำถามภายใต้กรอบของคำถามตามกลวิธี QAR เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อให้มีความครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และจะดำเนินการหาคำตอบในขั้นถัดไป ขั้น P (Predict) นักเรียนจะคาดคะเนคำตอบของคำถามที่ได้ตั้งไว้ในขั้นที่ผ่านมาก่อนที่จะทำการอ่านเนื้อหาโดยละเอียดอีกครั้ง ขั้น R (Read) นักเรียนอ่านเรื่องโดยละเอียด ขั้น R (Respond) นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาตอบคำถามทุกข้อที่ตั้งไว้ รวมถึงตั้งคำถามเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้นและช่วยกันตอบคำถามนั้น ขั้น S (Summarize) นักเรียนสรุปความเข้าใจเนื้อเรื่องที่ได้อ่านและเขียนบันทึกการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำกลวิธี SQP2RS มาเป็นกลวิธีหลักในการเสริมสร้างความฉลาดรู้เรื่องการอ่านผ่านเนื้อเรื่อง 3 ประเภท ได้แก่ บทความ โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ และข่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Narongthip (2013) ที่ได้อภิปรายไว้ว่าเมื่อวิเคราะห์ขั้นตอนของกลวิธี SQP2RS พบว่า การจัดการเรียนรู้ในขั้น S (Survey) ขั้น Q (Question) และขั้น P (Predict) สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านเบื้องต้นให้แก่ นักเรียนได้ กระบวนการดังกล่าวมานี้จะส่งผลที่มีความสอดคล้องกับกรอบการประเมินด้านการอ่านทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรู้ตำแหน่งข้อสนเทศในบทอ่าน 2) การมีความเข้าใจในการอ่าน 3) การประเมินและสะท้อนความคิดเห็นต่อบทอ่าน กล่าวคือ กลวิธี SQP2RS จะช่วยให้นักเรียนมีความฉลาดรู้เรื่องการอ่านตามองค์ประกอบได้ครบถ้วนอย่างเป็นระบบ รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jaisomwang (2022) ที่ได้อภิปรายผลไว้ว่า การสอนอ่านแบบเน้นโมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีเอสคิวพีทูอาร์เอส (SQP2RS) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นรูปแบบการสอนอ่านแบบ IK2C คือ 1) กระตุ้นความสนใจ (Interest) 2) แสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) 3) อ่านพินิจพิเคราะห์ (Critical Reading) และ 4) การประมวลความรู้ (Comprehensiveness) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีลำดับขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงที่ผู้เรียนจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เดิมด้านการอ่านที่มี เพื่อจับใจความ ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น ตลอดจนตัดสินใจและประเมินค่าจากเนื้อหาสาระที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

จากข้อมูลการอภิปรายที่เชื่อมโยงกับงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้นำกลวิธี SQP2RS มาใช้ในการดำเนินการวิจัยจะเห็นได้ว่า กลวิธี SQP2RS เหมาะสำหรับการเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาทักษะด้านการอ่าน เนื่องจากเป็นกลวิธีที่มีขั้นตอนที่ชัดเจนรวมถึงมีผู้วิจัยหลายท่านได้นำกลวิธีดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินการวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับอ่าน ไม่ว่าจะเป็น การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านวิเคราะห์ รวมถึงการเสริมสร้างความฉลาดรู้เรื่องการอ่านในงานวิจัยฉบับนี้ก็ได้นำกลวิธี SQP2RS มาใช้ร่วมกับกลวิธี QAR ให้ผลการวิจัยที่เป็นไปตามความมุ่งหมายที่ผู้วิจัยได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลวิธี QAR ช่วยทำให้นักเรียนพิจารณาเรื่องที่อ่านและเข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนจะได้เรียนรู้วิธีการตั้งคำถามเพื่อใช้คำถามเป็นสื่อกลางในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งคำถามที่นักเรียนจะตั้งขึ้นนั้นจะต้องอยู่ภายใต้กรอบของคำถาม 4 ประเภท และดำเนินการร่วมกับกลวิธี

SQP2RS โดยในขั้น Q (Question) กำหนดให้ใช้คำถามประเภทที่ 1 คำถามที่มีคำตอบปรากฏในบทอ่าน และคำถามประเภทที่ 2 คำถามที่ต้องคิดและค้นหาคำตอบในบทอ่าน ซึ่งในการตั้งคำถามนี้นักเรียนสามารถตั้งคำถามขึ้นเองหรือตั้งคำถามร่วมกับครูผู้สอนก็ได้ ส่วนในขั้น R (Respond) กำหนดให้ใช้คำถามประเภทที่ 3 คำถามที่เกี่ยวกับผู้เขียนและผู้อ่าน และคำถามประเภทที่ 4 คำถามที่เกี่ยวกับผู้อ่าน ซึ่งในการตั้งคำถามนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามไว้แบบฝึกทักษะเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นักเรียนจะได้ใช้กลวิธีดังกล่าวในการอ่านและส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพ สามารถตั้งคำถาม หาคำตอบ และสรุปความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ด้วยตนเอง เมื่อนักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวแล้ว นักเรียนจะสามารถอ่านเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากกระบวนการอ่านจะเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจนว่านักเรียนจะต้องทำกระบวนการใดก่อนหลัง รวมถึงต้องตั้งคำถามและตอบคำถามเพื่อเป็นการกระตุ้นตัวเองอยู่เสมอให้จดจ่ออยู่กับเรื่องอ่าน สอดคล้องกับที่ Wongchai and Thimthong (2022) ได้อภิปรายไว้ว่า กลวิธี QAR เป็นกลวิธีที่อ่านที่น่าสนใจและเหมาะสำหรับนำไปใช้พัฒนาความเข้าใจในการอ่านแก่นักเรียนทุกระดับ ครูสอนภาษาและผู้ที่สนใจสามารถนำกลวิธีดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ อ่านเชิงวิเคราะห์ อ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการอ่านเพื่อความเข้าใจ การนำเสนอแนวคิดของกลวิธี QAR กับแนวคิดการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอ่านทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้สามารถค้นหาคำตอบที่สอดคล้องกับระดับความเข้าใจในการอ่านจากง่ายไปสู่ระดับซับซ้อน นับว่าเป็นสมรรถนะสำคัญในการอ่านและทำความเข้าใจสื่อทุกประเภท รวมถึง Panya and Chusanachoti (2023) ได้อภิปรายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนแสงความรู้บนเว็บร่วมกับกลยุทธ์คิว เอ อาร์ สามารถเสริมสร้างองค์ประกอบหลักของการรู้เรื่องการอ่านด้านความเข้าใจการอ่านได้ ผ่านแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบสืบสอบซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานของบทเรียนแสงความรู้บนเว็บและการใช้คำถามหลากหลายประเภทของกลยุทธ์คิว เอ อาร์ ช่วยให้นักเรียนมีความรอบคอบในการค้นหาคำตอบและกระตุ้นให้มีส่วนร่วมกับการอ่านและบทอ่านอยู่เสมอ นักเรียนจึงได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูง ในยุคที่คนมักอ่านแบบสแกนเร็ว ๆ จนขาดความละเอียด แต่งานวิจัยนี้มีจุดเด่นในการฝึกให้นักเรียนคิดและตรวจสอบข้อมูลอย่างเป็นระบบก่อนสรุปผล ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการเป็นผู้รู้เรื่องการอ่าน กลวิธี QAR จึงไม่ได้ทำหน้าที่เพียงแค่การหาคำตอบ แต่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือนำความคิด (Cognitive Map) ที่ทำให้นักเรียนรู้ข้อมูลประเภทใดต้องหามาจากจุดใดในบทอ่าน และข้อมูลประเภทใดต้องดึงมาจากประสบการณ์เดิมของตนเอง

2. ความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เนื่องจากการใช้กลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR ช่วยเสริมสร้างความฉลาดรู้เรื่องการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนที่ใช้กระบวนการดังกล่าวในการอ่านจะเกิดทักษะในการอ่านอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เป็นระบบ และมีความชัดเจนว่าเมื่อต้องทำการอ่านจะต้องทำสิ่งใดก่อนหลัง เกิดเป็นความเคยชินที่สามารถพัฒนาไปสู่การมีสมรรถนะด้านการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะได้ดำเนินการอ่านด้วยตนเองโดยมีครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำกระตุ้นความคิดและผู้ช่วยให้กระบวนการอ่านดำเนินไปจนประสบความสำเร็จ แต่ในกระบวนการส่วนใหญ่แล้วจะเน้นที่นักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกรอ่าน เป็นผู้จัดบันทึกข้อมูล ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็นทั้งในทางสนับสนุนและในทางโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน นักเรียนจะมีทักษะความสามารถด้านการอ่านอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถระบุสาระสำคัญได้ สามารถตีความ แปลความ หรือขยายความ ข้อความต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทอ่านได้ และสามารถแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล รวมถึงนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ ดังที่ Chanraninprom (2018) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี SQP2RS เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนเป็นระบบ ฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และฝึกทักษะด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการสังเกต การตั้งคำถาม การอ่าน การค้นคว้าหาคำตอบ การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล รวมถึงการสรุปความรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้แนะนำและช่วยอธิบายเพิ่มเติม และสอดคล้องกับที่ Ragsakambhira (2017) ที่ได้อภิปรายไว้ว่า การใช้กลวิธี QAR เป็นเครื่องมือสำคัญของครูผู้สอนเพื่อใช้กระตุ้นความคิดของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถ

ตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่านได้ด้วยตนเอง เป็นกลวิธีการสอนที่น่าสนใจและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษา แต่แม้ว่ากระบวนการจะดีเพียงใด การอ่านเชิงวิเคราะห์ยังคงต้องใช้พลังงานสมองสูง บทบาทครูในฐานะผู้กระตุ้นความคิด ตามแนวคิดของ Ragsakambhira (2017) จึงสำคัญมาก งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า หากขาดการกระตุ้นที่ถูกจุดผ่านกลวิธี QAR นักเรียนอาจจะทำตามขั้นตอนของกลวิธี SQP2RS ไปแบบแกน ๆ โดยไม่เกิดความลุ่มลึก ด้วยเหตุนี้ เป้าหมายสุดท้ายของความฉลาดรู้เรื่องการอ่านเกิดขึ้นได้เพราะกระบวนการที่ชัดเจนว่าต้องทำอะไรก่อนหลัง ทำให้ลดความกังวลใจของนักเรียนและเพิ่มพื้นที่ให้กับความคิดเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น การบูรณาการกลวิธี SQP2RS และกลวิธี QAR เข้าด้วยกัน จึงไม่ใช่แค่การนำเทคนิคมาวางต่อกัน แต่เป็นการสร้างระบบนิเวศแห่งการอ่านที่ส่งเสริมนักเรียนตั้งแต่ทักษะพื้นฐาน (อ่านออก/เข้าใจ) ไปจนถึงทักษะขั้นสูง (วิเคราะห์/ประเมิน/โต้แย้ง) ผลการวิจัยจึงพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อเทียบกับการสอนปกติ การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR จึงช่วยส่งเสริมความสามารถด้านความฉลาดรู้เรื่องการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR สามารถเสริมสร้างความฉลาดรู้เรื่องการอ่านได้ โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การใช้กลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนชัดเจน ครูผู้สอนต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในระยะแรกของการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนอาจจะต้องใช้เวลาในการทบทวนขั้นตอนของกระบวนการอ่านให้กับนักเรียน แต่เมื่อเวลาผ่านไปครูผู้สอนจะสามารถปรับบทบาทของตนเองมาเป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกต่าง ๆ จนนักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน

1.2 หากครูผู้สอนต้องการปรับเปลี่ยนบทอ่านที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรเลือกบทอ่านที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียน หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในกระแสสังคมปัจจุบัน หรือเป็นเรื่องที่นักเรียนควรได้เรียนรู้ในช่วงเวลาที่จัดการเรียนรู้ นอกจากการเลือกเนื้อหาที่ทันสมัยแล้ว ครูควรเลือกเนื้อหาที่มีรูปแบบหลากหลาย เช่น บทความออนไลน์ที่มีลิงก์เชื่อมโยง โพสต์โซเชียลมีเดียที่มีคอมเมนต์โต้แย้ง หรืออินโฟกราฟิก เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกกลวิธี SQP2RS กับสื่อที่ต้องพบจริงในชีวิตประจำวัน และบทอ่านควรมีระดับความยากที่เหมาะสม กล่าวคือ ไม่ยากจนเด็กอ่านแล้วเกิดความท้อ และไม่ง่ายจนไม่ต้องใช้กลวิธี SQP2RS เพื่อให้กลวิธีนี้เป็นเครื่องมือช่วยคิดได้อย่างแท้จริง ไม่ควรเลือกบทอ่านที่มีเนื้อหาเก่าจนเกินไป เพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้จากบทอ่านกับการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ครูผู้สอนต้องให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการของการใช้กลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR กับนักเรียนก่อนที่จะให้นักเรียนศึกษาบทอ่าน จนนักเรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในกระบวนการดังกล่าวและสามารถใช้กระบวนการดังกล่าวในการอ่านได้อย่างถูกต้อง ไม่ใช่แค่การบอกหรือแค่สาธิต (Explicit Instruction) โดยครูต้องทำให้ดูเป็นตัวอย่างมากกว่าการบรรยายขั้นตอนหน้าชั้นเรียน เช่น ครูทดลองทำขั้นตอน Survey และตั้งคำถาม QAR จากบทอ่านสั้น ๆ ให้นักเรียนดูทีละขั้น

1.4 ครูผู้สอนต้องมีส่วนร่วมในการแนะนำและกระตุ้นนักเรียนให้ดำเนินการอ่านตามกระบวนการ เนื่องจากการใช้กลวิธีดังกล่าวในการอ่านนั้นจะเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งหากปล่อยให้เด็กดำเนินการด้วยตนเองอาจจะทำให้ผลลัพธ์ของการอ่านไม่ประสบความสำเร็จ แต่ต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดการแนะนำกลายเป็นการเฉลยหรือการครอบงำความคิด เป้าหมายคือการกระตุ้นให้เด็กคิดเอง เช่น การใช้คำถามปลายเปิดเมื่อนักเรียนติดขัดในขั้น Predict หรือ Respond ครูผู้สอนจึงต้องเป็นบุคคลสำคัญต่อกระบวนการอ่านของนักเรียน เพื่อให้การอ่านดำเนินไปด้วยความราบรื่น ประสบความสำเร็จ และให้ผลลัพธ์ที่เป็นไปตามความคาดหวัง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำกลวิธี SQP2RS ร่วมกับกลวิธี QAR ไปใช้ดำเนินการวิจัยกับตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากความฉลาดรู้ เรื่องการอ่าน เพื่อนำไปพัฒนาความรู้ ทักษะด้านต่าง ๆ เช่น การอ่านวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้เกิดการพัฒนา แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน

2.2 ควรนำกลวิธีหรือเทคนิคอื่น ๆ มาใช้ร่วมกับกลวิธี SQP2RS หรือกลวิธี QAR เนื่องจากทั้ง 2 กลวิธีมีความ ยืดหยุ่นที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ร่วมกับกลวิธีต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย เช่น SQP2RS + QAR + Collaborative Learning เน้นการทำงานกลุ่มเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนคำถาม-คำตอบ (Peer feedback) หรือ SQP2RS + QAR + Graphic Organizer ใช้ผังมโนทัศน์เข้ามาช่วยเพื่อให้เห็นโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูลชัดเจนขึ้น หรือ SQP2RS + QAR + Gamification การใช้ เกมเข้ามาช่วยเพื่อเพิ่มความสนุกและแรงจูงใจ

References

- Chanraninprom, S. (2018). *The development of the analytical reading ability of Matthayomsueksa 2 students using SQP2RS strategy with mind mapping* [Master's thesis, Silpakorn University].
<http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2241/1/57255304.pdf> [in Thai]
- Echevarria, J., Vogt, M., & Short, D. J. (2010). *Making content comprehensible for secondary English learners: the SIOP model*. Allyn and Bacon.
- Insook, P. (2017). *Development of an English instructional model integrating guide reading approach and question-answer relationship strategy to enhance analytical reading ability of upper secondary school students* [Master's thesis, Chulalongkorn University]. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/2083/> [in Thai]
- Jaisomwang, E. (2022). *A study of critical reading achievement for Matthayomsuksa 5 students using concept-oriented reading instruction and SQP2RS strategy* [Master's thesis, Silpakorn University].
<http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/4125> [in Thai]
- Kalapong, S. (2019). *The effect of using SQP2RS strategy as reading activity for develop the ability of critical reading in grade 10 students* [Master's thesis, Srinakharinwirot University]. <https://ir-ithesis.swu.ac.th/handle/123456789/697> [in Thai]
- Mullis, I. V. S., & Martin, M. O. (2015). *PIRLS 2016 assessment framework*. TIMSS & PIRLS International Study Center.
- Narongthip, C. (2013). *Effect of organizing Thai reading activities by using SQP2RS strategy on reading comprehension and literature responding abilities of eight grade students* [Master's thesis, Chulalongkorn University]. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/35490/> [in Thai]
- Natthiko (Sampao), N. (2021). *Using the QAR strategy to develop English reading comprehension skills and attitude among Matthayomsuksa 6 students of the Phrapariyattidhama school general education section district 1* [Master's thesis, Srinakharinwirot University]. <https://ir-ithesis.swu.ac.th/handle/123456789/1520> [in Thai]

- OECD. (2009). *PISA 2008 Result: Executive Summary*. OECD Publishing.
- OECD. (2014). *PISA 2012 Result: What Students Know and Can Do-Student Performance in Mathematics, Reading and Science (Volume I, Revised edition, February 2014)*. OECD Publishing.
- OECD. (2016). *PISA 2015 Assessment and Analytical Framework: Science, Reading, Mathematic and Financial Literacy, PISA*. OECD Publishing.
- Office of the Royal Society. (2019). *Dictionary of contemporary educational terminology (Literacy)*. Office of the Royal Society. [in Thai]
- Panya, Y., & Chusanachoti, R. (2023). Effects of WebQuest and QAR strategy on reading literacy of lower secondary school students. *Journal of Education Naresuan University*, 25(4), 255-264.
https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/248521/179455 [in Thai]
- Ragsakambhira, S. (2017). *Development of English reading comprehension skills using QAR for First-Year students* [Master's thesis, Silpakorn University]. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1408/1/56254323.pdf> [in Thai]
- The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (IPST). (2021). *PISA 2018 Assessment Results Mathematics Reading and Science*. The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (IPST). [in Thai]
- The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (IPST). (2025). *PISA 2022 Assessment Results Mathematics Reading and Science*. The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (IPST). [in Thai]
- Wongchai, S., & Thimthong, Y. (2022). Question-Answer relationship strategy and reading for comprehension. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 19(84), 1-10.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/249512/171707> [in Thai]